

हवामानावर आधारित कृषि सल्ला (रायगड जिल्हा)
(ग्रामीण कृषि मौसम सेवा, डॉ. बाळासाहेब सावंत कॉकण कृषि विद्यापीठ, दापोली आणि प्रादेशिक हवामान पूर्वानुमान केंद्र,
मुंबई यांच्या संयुक्त विद्यमाने)

अंक १०/२०२०

(०२३५८) २८२३८७
दिनांक १०/११/२०२०

कालावधी ५ दिवस

डॉ. प्रशांत बोडके,
विभाग प्रमुख,
कृषिविदया विभाग
९४२०४१३२५५

डॉ. विजय मोरे,
नोडल ऑफिसर,
कृषिविदया विभाग
९४२२३७४००१

डॉ. शितल यादव,
तांत्रिक अधिकारी
कृषिविदया विभाग
८३७९९०११६०

मागील हवामान आठवडा सारांश (दिनांक ०४/११/२०२० ते १०/११/२०२०)							हवामानाचे घटक	हवामान पूर्वानुमान (दिनांक ११/११/२०२० सकाळी ८:३० पासून १५/११/२०२० सकाळी ८:३० वाजेपर्यंत)				
०४/११	०५/११	०६/११	०७/११	०८/११	०९/११	१०/११		११/११	१२/११	१३/११	१४/११	१५/११
०.०	-	-	-	-	-	-	पाऊस (मिमी)	०	०	०	०	०
३४.८	-	-	-	-	-	-	कमाल तापमान (अं.से)	३४	३३	३५	३६	३७
१८.४	-	-	-	-	-	-	किमान तापमान (अं.से)	२०	२०	२३	२४	२४
४	-	-	-	-	-	-	मेघाच्छादन (ऑक्टा)	निरभ	निरभ	अंशतः ढगाळ	निरभ	निरभ
९४	-	-	-	-	-	-	सकाळची सापेक्ष आर्द्रता	५६	५४	६७	७५	७९
४२	-	-	-	-	-	-	दुपारची सापेक्ष आर्द्रता	३१	३०	३७	४८	४६
०.९	-	-	-	-	-	-	वाऱ्याचा वेग (किमी/तास)	९	९	८	७	६
शांत	-	-	-	-	-	-	वाऱ्याची दिशा	पू.	ई.पू.	पू.	पू.	ई.पू.
पाऊस (मिमी) मागील आठवड्यातील							पाऊस (मिमी) ११/२०२० पासून आजपर्यंत	पाऊस (मिमी) गेल्या वर्षीचा				
०.०							३०८९.४	५१९७.२				

हवामान सारांश

हवामान अंदाज	प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई यांच्याकडून प्राप्त झालेल्या हवामान अंदाजानुसार रायगड जिल्ह्यात दिनांक ११ ते १५ नोव्हेंबर, २०२० दरम्यान आकाश निरभ राहून कमाल तापमानात वाढ संभवत असून दिनांक १३ नोव्हेंबर, २०२० पासून किमान तापमानात वाढ संभवते.
--------------	--

पिक	अवस्था	हवामान अंदाजावर आधारित कृषि सल्ला
सामान्य सल्ला	-	• बाष्पीभवनात वाढ संभवत असल्याने बागायती फळबाग, नवीन फळबाग लागवड आणि भाजीपाला पिकांना पाणी देण्याची व्यवस्था करावी.
खरीप भात	पक्वता	• मळणी केलेले धान्य २ ते ३ उन्हे देऊन वाळवून सुरक्षित आणि कोरड्या जागी साठवणूक करावी.
नागली	पक्वता	• मळणी केलेले धान्य २ ते ३ उन्हे देऊन वाळवून सुरक्षित आणि कोरड्या जागी साठवणूक करावी.
चवळी	पूर्वमशागत आणि पेरणी	• चवळी पिकाच्या लागवडीसाठी नांगरणीच्या वेळेस एकरी २ टन चांगले कुजलेले शेणखत किंवा कंपोस्टखत मिसळून जमीन समपातळीत आणावी. उताराच्या आडव्या दिशेने ४ x ३ मी. आकाराचे सपाट वाफे तयार करावे. दोन वाफ्यामध्ये पाण्याचे पाट ठेवावेत. बियाण्याची पेरणी ३० x १५ सें.मी. अंतरावर करावी. पेरणीच्या वेळेस ६५ ग्रॅम युरिया, ४५ ग्रॅम सिंगल सुपर फॉस्फेट आणि ८० ग्रॅम मुरेट ऑफ पोटॅश प्रती वाफ्याला खताची मात्रा द्यावी. पेरणीनंतर हलके पाणी द्यावे. • कॉकण सदाबहार आणि कोकण सफेद हे चवळीचे वाण कॉकण विभागात लागवडीसाठी डॉ. बा. सा. कॉकण कृषि विद्यापीठाने शिफारस केले आहे. ६ ते ७ किलो प्रति एकरी बियाणे वापरावे. • पेरणीपूर्वी प्रति किलो बियाण्यास २ ग्रॅम थायरम किंवा ५ ग्रॅम ट्रायकोडर्मा या बुरशीनाशकाची आणि नंतर २५ ग्रॅम रायझोबियम आणि स्फुरद विरघळविणाऱ्या जीवाणू संवर्धकाची प्रक्रिया करावी.
हरभरा	पूर्वमशागत आणि पेरणी	• हरभरा पिकाच्या लागवडीसाठी नांगरणीच्या वेळेस एकरी २ टन चांगले कुजलेले शेणखत किंवा कंपोस्टखत मिसळून जमीन समपातळीत आणून हरभरा बियाण्याची पेरणी ३० x १० सें.मी. अंतरावर पेरणी करावी. पेरणीच्या वेळेस ५४० ग्रॅम युरिया आणि ३ कि.ग्रॅ सिंगल सुपर फॉस्फेट प्रती गुंठा खताची मात्रा द्यावी. पेरणीनंतर हलके पाणी द्यावे. • पेरणीपूर्वी प्रति किलो बियाण्यास २ ग्रॅम थायरम किंवा ५ ग्रॅम ट्रायकोडर्मा या बुरशीनाशकाची आणि नंतर २५ ग्रॅम रायझोबियम आणि स्फुरद विरघळविणाऱ्या जीवाणू संवर्धकाची प्रक्रिया करावी.
आंबा	पालवी अवस्था	• आंब्याच्या पालवीचे तुडतुडे आणि मिज माशीच्या प्रादुर्भावापासून संरक्षण करण्यासाठी डेल्टामेथ्रीन २.८% प्रवाही ९ मि.ली. प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. • निरभ आकाश व वाढत्या तापमानामुळे बाष्पीभवनात वाढ संभवत असल्याने नवीन लागवड केलेल्या आंबा कलमांना पहिली तीन वर्षे पाणी देण्याची व्यवस्था करावी तसेच जोडाच्या खाली बुंध्यावर येणारी फूट वेळोवेळी काढून टाकावी. पहिल्या वर्षी आठवड्यातून एकदा तर दुसऱ्या वर्षी पंधरा दिवसातून एकदा व तिसऱ्या वर्षी महिन्यातून एकदा प्रत्येक कलमांना ३० लिटर पाणी द्यावे.
काजू	मोहोर अवस्था	• काजूच्या पालवीला मोहोर फुटण्यास पोषक वातावरण असल्याने मोहोराचे ढेकण्या व फुलकिडीच्या प्रादुर्भावापासून संरक्षण करण्याकरिता मोहोर फुटण्याच्या वेळी प्रोफेनॉफॉस ५० टक्के प्रवाही १० मि.ली. प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. (टीप: सदर कीटकनाशकास लेबल क्लेम नाहीत).

		<ul style="list-style-type: none"> • काजूची फळधारणा व उत्पन्न वाढविण्यासाठी १० पी. पी. एम. इथेल या संजीवकाची दुसरी फवारणी मोहोर येताना करावी. • निरभ्र आकाश व वाढत्या तापमानामुळे बाष्पीभवनात वाढ संभवत असल्याने नवीन लागवड केलेल्या काजू कलमांना पंधरा दिवसांच्या अंतराने १५ लिटर पाणी देण्याची व्यवस्था करावी तसेच जोडाच्या खाली बुंध्यावर येणारी फूट वेळोवेळी काढून टाकावी.
नारळ	फळधारणा	<ul style="list-style-type: none"> • निरभ्र आकाश आणि वाढत्या तापमानामुळे बाष्पीभवनात वाढ संभवत असल्याने नारळ बागेस ८ ते १० दिवसांच्या अंतराने पाणी देण्याची व्यवस्था करावी. • नारळावर सोंड्या भुंग्याचा प्रादुर्भाव दिसून येण्याची शक्यता असते. या किडीच्या अळ्या माडाच्या खोडातील मऊ गाभा खाऊन खोड आतून पोखरून काढतात. अळ्या खोडाच्या आत असल्याने प्रादुर्भाव झालेल्या ठिकाणी बुंध्यावर छिद्रे दिसतात व त्यातून ताजा भुसा व तांबूस तपकिरी स्त्राव वाहताना दिसतो. किडीच्या नियंत्रणासाठी छिद्रातून शक्य असतील तेवढ्या अळ्या कोयतीच्या सहाय्याने काढून टाकाव्यात. माडाला कोणत्याही प्रकारे इजा करू नये आणि झाल्यास त्याला बोर्डोपेस्ट लावावी. तसेच सोंड्या भुंग्याच्या नियंत्रणासाठी बागेत गंध सापळे प्रति हेक्टर २ लावावेत.
सुपारी	फळधारणा	<ul style="list-style-type: none"> • निरभ्र आकाश आणि वाढत्या तापमानामुळे बाष्पीभवनात वाढ संभवत असल्याने सुपारी बागेस ६ ते ८ दिवसांच्या अंतराने पाणी देण्याची व्यवस्था करावी.
मिरची	वाढीची अवस्था	<ul style="list-style-type: none"> • पुर्नलागवड केलेल्या मिरची पिकावर फुलकिडे, कोळी व पांढरी माशी ई रसशोषक किडीमुळे चुरडा मुरडा या रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येण्याची शक्यता असते. किडी पानातील रस शोषून घेतल्याने मिरचीची पाने सुरकुतून त्यांची वाढ खुंटते. यासाठी गोमुत्र १० टक्के आणि अझाडीराक्टीन १०००० पी.पी.एम. ३ मि.ली. प्रति लिटर पाण्यातून आलटून पालटून पुर्नलागवडीनंतर सात दिवसांच्या अंतराने फवारणी कराव्यात. तसेच शेतामध्ये निळ्या रंगाचे चिकट कागद सापळे लावावेत.
पांढरा कांदा	रोपवाटिका	<ul style="list-style-type: none"> • पांढरा कांदा लागवडीसाठी रोपवाटिकेची कामे सुरु करावीत. रोपवाटिका क्षेत्रातील जमिनीची नांगरट करून ३ मी. लांब X १ मी. रुंद X १५ सें.मी. उंचीच्या गादीवाफ्यावर प्रती चौरस मीटर ५ किलो शेणखत, ३५ ग्रॅम युरिया, १०० ग्रॅम सिंगल सुपर फॉस्फेट व २५ ग्रॅम म्युरेट ओफ पोटेश मिसळून पांढरा कांदा पिकाच्या बियाणांची पेरणी करावी. पेरणीनंतर हलके पाणी द्यावे.
<p>सदर कृषि सल्ला पत्रिका डॉ. बाळासाहेब सावंत कोंकण कृषि विद्यापीठ, दापोली येथील ग्रामीण कृषि मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीनुसार तयार करून प्रसारित करण्यात आली.</p> <p>अधिक माहितीसाठी नजीकच्या कृषी विद्यापीठाचे केंद्र किंवा महाराष्ट्र शासनाचे कृषी अधिकारी यांच्याशी संपर्क करावा</p>		